

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaazanyos és Udvarhely vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága.

Előfizetési árak: egész évre 10 K, félre 5 K
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerinti. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
lakarekpenztári csekk- és kliringszámla 10489. sz.

Péter-Pál napján.

A legmostohább viszonyok között sem nézett ily várakozással Magyarország Péter és Pál napja elé, amely szinte hagyományos kezdőpontja a magyar aratásnak. A bizalmunk mindig meg volt a magyar föld ősi termőerejében, meg van most is, de hogy az idén az aratás eredménye mindenkit és minden eddiginél jobban érdekel, annak a legfőbb oka az, hogy az aratástulajdonképpen nem egyéb mint a termőföld erejében való bizakodásnak valóra váltása. Az eddigi jelentések szerint termésünk hál' Istennek az idén is lesz, vagyis a szántóföld megembeleltettségét, most csak az kérdés, hogy ez a termés learatva, kicsépelve és piacra hozva ellássa a közéletet.

Sok biztató jel van arra, hogy az idén is tud fogunk szerencsésen esni az aratáson, mert minden lehető intézkedés megtörtént arra, hogy az aratáshoz szükséges munkaerő kellő időben, kellő helyen rendelkezésre álljon. A honvédelmi mezőgazdasági intézkedések életbeléptetése óta kezd szinte meggyőződéssé válni, hogy az idei aratás végrehajtása katonai feladat.

Ez nem áll teljes egészében.

A katonaság minden rendelkezésre álló fölösleges munkaerőt a mezőgazdaság szolgálatába állított, de ez magába véve nem elég. A katonaság kivezényelése csak annyit jelent, hogy az aratás sikeres befejezéséért hadvezetőség a honvédelem ügyének tekinti, azonban annaka sok száz munkáskésznek rendszeres munkára lesz szüksége, hogy az

aratás sikerrel legyen befejezhető. A rendszer felállítása, a katonai erők irányítása, polgári, közigazgatási és szorosán vett mezőgazdasági szakfeladat.

Azokat a bizonyos mezőgazdasági munkabizottságokat nem hiába hívta életre a kormányrendelet. Itt lesz a legfőbb ideje, hogy életrevalóságukról tanúbizonyságot tegyenek. Az aratás idején ők a rendelkező hatalmak, ők irányítják a katonai munkaerőt s nekik kell tehát az aratás munkatervét a legapróbb részletekig kidolgozni.

A cél az, hogy az egész ország kedvezőnek ígérkező termése kellő időben piacra hozható legyen. Nem az a cél, hogy egyik-másik protezsált birtok, járási és megyei kedvenc kapjon katonai munkaerőt, hanem hogy a kivezényelt munkaerő minden vármegye területén a közös nagy cél érdekében tervszerűen foglalkoztatva legyen.

Ehhez azonban szükséges az is, hogy a törvényhatósági gazdasági munka- és a helyi intéző bizottságok a legalaposabban számba vegyék a rendelkezésre álló polgári munkaerőt is és a kormánytól kapott felhatalmazás útján gondoskodjanak arról, hogy ez a munkaerő se heverjen éppen a legfontosabb napok idején tétlenül. A jelszó tehát az idei Péter-Pál napján a tervszerűség, erély és a nagy közgazdasági célnak átérzése. Ha az intézkedő fórumok ezekhez a jelszavakhoz tartják magukat s ezek szerint irányítják tevékenységüket, nem lesz baj az idén sem.

A magtárak ismét meg fognak telni, a malmok vigan fogják örölni a magyar acélos buzát s néhány hét múlva megint lesz új kenyér, lesz talán zsemlye és kalács is.

A mezőgazdasági munkák további részére szintén történt gondoskodás, nagyon szépnek mutatkozik a kukoricatermés, szénában sem igen fogunk szükkölni, egyszóval az állattartás és az állathizlalás is biztónak ígérkezik úgy, hogy rövid időn belül hatalmasan meggyarapszik a zsir- és a húskészletünk is.

Ha kenyér, hus és zsir lesz, úgy az itthonvalóknak, mint a katonáknak, úgy akkor Péter-Pál, a magyar gazdáknak ez a két védőszentje, az idén is a már megszokott módon örökölt felettünk s ezzel remélhetőleg a nagy háborúnak egy újabb diadalmasabb szakaszához értünk el.

A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1916. január 20-án kiadott 362-ik számú veszteség lajstromába foglalt székelyudvarhelyi csász. és kir. 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora (LXXVI. közl.)

Mátyus Simon 5 sz. Udvm. Székelypálfalva 1893 hadifogoly (Oroszország). — Meder Márton c. örvetű 16 sz. Kisküküllővm. Szászcsávás 1884 hadifogoly (Oroszország). — Mészáros János népf. Csikdánfalva 1894 hadifogoly (Oroszország). — Mihály Gábor pótt. 3 pót. Csikszentmárton 1886 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryjsk, Oroszország). — Miklós Imre 8 sz. Udvm. Farkaslaka 1893 hadifogoly (Oroszország). — Molnár Albert 11 sz. Udvm. Felsőfalva 1895 hadifogoly (Oroszország).

— Müller György népf. Udvm. Erked 1894 hadifogoly (Oroszország). — Muresán Gábor népf. Marostvm. Bala 1886 hadifogoly (Oroszország). — Muszták Imre egyévi önkéntes örvetű 2 pót. Udvm. Székelykeresztur 1885 hadifogoly (Oroszország).

Nagy Dénes népf. Udvm. Petek 1884 hadifogoly (Oroszország). — Nagy Eliás István szakaszvezető 6 sz. Csikmindszent 1889 hadifogoly (Oroszország). — Nagy János Samu 11 sz. Csvm. Gyergyóremete 1888 hadifogoly (Nowo-Nikolajewsk, Oroszország). — Nagy József népf. Udvm. Székelykeresztur 1894 hadifogoly (Oroszország). — Nagy Péter (Galaczi) pótt. 2 pót. Csikgyimesbükk 1883 hadifogoly (Nowo-Nikolajewsk, Oroszország). — Nemes István 2 sz. Alsófehérv. Túr 1893 hadifogoly (Samarkand, Oroszország).

Nyágrus Lukács 1 sz. Udvm. Felsőfalva 1887 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryjsk, Oroszország).

Olasz Albert pótt. 3 pót. Udvm. Méréfalva 1888 hadifogoly (Oroszország). — Olasz Domokos tizedes 1 pót. Udvm. Sükő 1888 hadifogoly (Oroszország). — Orbán Károly népf. Udvm. Kápolnásfalva 1893 hadifogoly (Oroszország). — Orosz István 9 sz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1894 hadifogoly (Oroszország).

Pakot Sámuel 8 sz. Udvm. Farkaslaka 1891 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryjsk, Oroszország). — Pakulea János 2 sz. Kisküküllővm. Szancsal 1885 hadifogoly (Pizzighetone, Olaszország). — Pál Dénes népf. 3 pót. Udvm. Székelybethlenfalva 1895 hadifogoly (Oroszország). — Pál György pótt. 1 pót. Csikgyimesbükk 1886 hadifogoly (Oroszország). — Pál János 12 sz. Udvm. Felsőrákos 1891 hadifogoly (Stretensk, Oroszország). — Pál D. János pótt. 3 pót. Udvm. Oroszhegy 1882 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryjsk, Oroszország). — Pál Lajos Mihály népf. Csikszentdomokos 1894 hadifogoly (Oroszország). — Péter Domokos 8 sz. Udvm. Etéd 1890 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryjsk, Oroszország). — Péter Imre 9 sz. Csikrákos 1893 hadifogoly (Oroszország). — Péter Imre

10 sz. Udvhvm. Székelyszentkirály 1893 hadifogoly (Oroszország). — Péter Ferenc pótt. 13 sz. Csikszentlélek 1889 hadifogoly (Nikolsk-Ussurysk, Oroszország). — Péter Lázár tizedes 2 sz. Székelyudvarhely 1889 hadifogoly (Oroszország). — Péter Mihály pótt. 2 pótsz. Udvhvm. Homoródalmás 1885 hadifogoly (Oroszország).

(Folytatjuk.)

Székely lovasság!

— A 2-es huszárok. —

Keletre — mindig keletre,
A föld barna homokba vész,
A gyepőtartástól fáradt lesz a kéz.
Hajlott a hát! — és a hosszú csapat...
Por — piszok izzadság lepi arcukat.
Előre!
Székely lovasság vágat!

A szürke sivatagon, ha eső hull felette,
Az erdőtengerben, mely rajta kiterítve,
Falvakon át, melyek mocsárba néznek,
Hol láz, betegség orozva lesnek,
Előre!
Székely lovasság vágat!

Keletre — síkság határtalan,
Miként a szürke tenger,
Út és folyó hazát már nem ismer,
Hajnalhasadástól — míg sötétül az ég,
Nincs cél — nincs pihenő — vaj' hol a vég?
Előre!
Székely lovasság vágat!

Karánsebes, 1915. okt. 27.

Kérnay Saturnó.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminisztérium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

LXXVIII.

Ráduly József pótt. 24 hgye. 2 pótsz. Csikmadéfalva 1882 hadifogoly (Oroszország). — Recse György 63 gye. 17 sz. Tavm. Mezőszakál, meghalt 1915 jun. 17—30. — Rostás Demeter 63 gye. 19 sz. Marostvm. Harcz 1893 ms. — Rupa András 2 gye. 10 sz. Hszvm. Szárazajta 1888, meghalt 1815 május 1—15.

Sándi István 24 hgye. 11 sz. Hszvm. Futásfalva 1889 hadifogoly (Oroszország). — Simon János 2 gye. 4 sz. Hszvm. Torja megs. — István János 2 gye. 10 sz. Hszvm. Barátos ms.

Szabó Gyula pótt. 50 gye. Tavm. Harasztos 1886 hadifogoly (Tula, Oroszország). — Szakács József 63 gye. 12 sz. Marostordavm. Kisikland 1894 ms. — Szima Efraim 2 gye. 10 sz. Hszvm. Zagon 1888 ms. — Szőcs Albert pótt. 24 hgye. 3 pótsz. Hszvm. Kézdivásárhely 1887 hadi-

fogoly (Oroszország). — Szőcs Bálint pótt. 24 hgye. 3 pótsz. Hszvm. Aldoboly 1887 hadifogoly (Oroszország). — Szőke Dávid szakaszvezető 24 hgye. 7 sz. Csikszentsimon 1892 hadifogoly (Pensa, Oroszország). — Szuhai János pótt. 50 gye. Tavm. Felsőszentmihályfalva 1884 hadifogoly (Oroszország).

Tamás György 24 hgye. 5 sz. Csvm. Gyergyóholló 1897 hadifogoly (Oroszország). — Tankó Gergely Péter 24 hgye. 8 sz. Csikgyimesfölsőlak 1885 hadifogoly (Oroszország). — Tankó János 24 hgye. 7 sz. Csikgyimesfölsőlak 1893 hadifogoly (Oroszország). — Tinka Demeter 63 gye. 19 sz. Marostvm. Görgényhodák 1894, meghalt 1915 junius 16—30. — Tohoney János 24 hgye. 12 sz. Hszvm. Magyarbodza 1883 hadifogoly (Kaljsin, Oroszország). — Tulid Lázár pótt. 24 hgye. 3 menetsz. Csikszentgyörgy 1879 hadifogoly (Taschkent, Oroszország). — Tuzson Mihály 24 hgye. 3 menetsz. Hszvm. Kézdiálmás 1883 hadifogoly (Oroszország).

Veres Gergely 2 gye. 10 sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy 1887 ms. — Veress István pótt. 24 hgye. 3 pótsz. Hszvm. Kézdimartonos 1887 hadifogoly (Oroszország). — Veres János pótt. 24 hgye. 2 pótsz. Csikszentdomokos 1886 hadifogoly (Pensa, Oroszország). — Veres Sándor tizedes 24 hgye. 10 sz. Csikcsatószeg 1885 hadifogoly (Taschkent, Oroszország). — Vlászsin János 63 gye. 19 sz. Marostvm. Marosliget 1894 megs.

Zeng János pótt. 50 gye. Tavm. Felvincz 1887 hadifogoly (Omsk, Oroszország).

Helyreigazítás. A 69. sz. veszt. lajstromhoz: Fülöp Ákos tart. hadnagy 24 hgye. Hszvm. Gelencze 1883 hadifogoly (Nicolo-Alexandrowskaja, Oroszország. Mint elesett volt feltüntetve).

A 195 sz. veszteség lajstromhoz: Máthé Miklós 24 hgye. Udvm. Homoródszentpéter 1881 hadifogoly (Tjumen Soligalitsch, Oroszország).

A 201 sz. veszt. lajstromhoz: Zsukan Péter pótt. 50 gye. Tavm. Mezőőrke 1882 hadifogoly (Schazk, Oroszország).

A 228 sz. veszt. lajstromhoz: Tordorean János pótt. 50 gye. Tavm. Pusztacsán 1890 hadifogoly (Gorbatow, Oroszország).

A 69 sz. veszt. lajstromhoz: Csog Sándor 24 hgye. 6 sz. Udvm. Magyarhermány 1892 hadifogoly (Oroszország). — Pál Ferenc 24 hgye. 9 sz. Csiklászonaltiz 1882 hadifogoly (Oroszország). Mint sebesült volt feltüntetve.

(Folytatjuk.)

— Az őszi erdőstítésekhez szükséges csemetéket legkésőbb 1916 július 31-ig, az 1917 évi tavaszi ültetéshez 1916 november 14-ikéig közvetlenül az illetékes erdőfelügyelőséghez benyújtandó és 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványban kell kérni.

Fel székely

vitézek!...

Fel székely vitézek,
dicső csatára fel!
Bárhogy is ropogjon
a muszka gépfegyver.
Bajonétod tüzd a
puskád legvégére,
Teljes erővel szúrd
a muszka szívébe.

Mikor harsan a kürt
szuronyos rohamra,
Mintha égből szállva
Petőfi szólana:
— Előre székelyek!
nem fajult véretek,
Félszázad mulva is
áldalak titeket!...

— „Üsd, vágd, nem apád“ azt
a beste muszkáját!
Szórájátok láb alól
a cár katonáját!
Tépd ki jó szívedből
a nemes érzelmet,
Mig halomra szúrod
ellenségeidet.

Ne gondoldj semmire,
ne legyen irgalom,
Mert sok testvérünkre
borult már sirhalom!
Az öldöklő harcnak
nem lesz addig vége,
Mig az orosz medve
nem jut terítékre.

Ne gondoldj otthonra,
ne a kedvesedre,
Mert ha a szíveden
egy golyó átszalad,
Kedvesed szíve is
éretted megszakad.
Azért hát előre!
rajtunk áll a béke...

N-i, 1916 ápr. 9.

S. Hegyi Sándor,
82-es törzsrörmester.

Régi székely adomák.

Irta: Lengyelfalvi Bárány Orbán Ottó.

3.

Kapcza pap és Szentkeresztbáró

Kapcza pap Székelykeresztúrról — áthelyezés folytán — a háromszék-vármegyei Árkos községbe került. Báró Szentkeresztbáró Zsigmond is ott lakott, aki gazdag, vendégszerető, tréfás kedvű, finom uri ember volt. Kapcza papot vighedélye és szellemes ötletei miatt Szentkeresztbáróék hamar megkedvelték. Mindennapos vendég lett a bárónál.

Elérkezett vízkereszt napja és az ezzel járó házszentelés.

Akkor az volt szokásban, hogy a jobb módú házaknál a papnak egy sonkát, középszereknél pedig pénzt, tojást, otthon termelt és font finom kenderionából egy matring cernát adtak.

Szentkeresztbáró a vicces pa-

pot alaposan megréfélt. Fenyőfából igen szép sonkát faragtattott és úgy kifestette, hogy reá nézni is gyönyörűség volt. Inasának elrendelte, hogy a mikor Kapcza pap a házszentelést elvégzi, a sonkát tálcán vigye be és helyezze az asztalra. Ez aztán így is történt.

Kapcza pap gusztussal legeltette szemeit a nagyszerű főtt sonkán s örömmel intett a megyebírónak, aki sietősen mélyesztette a „papzsák“-ba...

Estére került az idő. Vége volt a házszenteléseknek. Mikor Kapcza pap a parochiára hazatért, első szava az volt:

— Hozzátok be azt a szép főtt sonkát, melyet a báróéknál adtak. Hadd egyek belőle, mert úgy kíváncsi vagyok, hogy egész uton azon ábrándoztam.

A gazdasszony a sonkát bevitte; kést, villát tett melléje.

Kapcza pap a villát bele akarta szúrni a sonkába, de az nem ment. Próbálta késsel vágni, az sem vágta. Nagyobb erőfeszítésre aztán lehullott egy darab fenyőfa forgács és akkor vette észre Kapcza pap, hogy a sonka fából van. Szörnyű haragra lobbant s a megyebírórt rögtön elküldötte a báróhoz és megizente, hogy máskor a szegény pappal ne üzzön ilyen csunya tréfát...

(Folytatjuk.)

Több testvér a világháboruban.

E cím alatt a „Székelyország“-ban külön rovatot nyitottunk és itt az öt székely vármegye (Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaaranyos és Udvarhely) területéről származó azon családokról, amelyek több taggal vettek és vesznek részt a világháboruban, készséggel megemlékezünk, ha a szükséges adatokat rendelkezésünkre bocsátják.

3. Rubin testvérek.

Rubin Dávid kereskedő 58 éves és neje Mózes Lujza, előbbi Gyergyóhollón, utóbbi Gyergyóbellorban született, már 15 év óta gyergyó-salamási lakosok Csikvármegyében.

A derék, törekvő családfőeknek 10 gyermekük van; 5 fiu és 5 leány.

Négy fiuk a székelyudvarhelyi 82-es hősök számát szaporítja. Herman és Lázár már régebben, Adolf most ment a harctérre, Manó pedig kiképzés alatt áll.

— A fogyasztási adóhitelek.

A pénzügyminiszter a szeszadó és szeszadóptótlék, söradó és söradóptótlék, cukoradó és ásványolajadó hitelezésére vonatkozó határozmányok módosítása és kiegészítése tárgyában kiadott rendelet határozmányait az 1916—1917. termelési időszakra is hatályban tartja.

SZÉKELY GAZDA.

Székelyföldi havasaink és erdős bérceink kiválóan alkalmasak a juhtenyésztésre s mégis a háboru előtt már alig volt hét millió juh az egész országban. Külföldről 240 ezer mmázsa gyapjutermekezt hoztunk be, amelynek ára 174 és fél millió koronát tett ki. Ebből a hazánkat szegényítő és a külföldet gazdagító nagy összegből 155 millióval Ausztriának, 6 millióval Németországnak, 13 millióval Angliának és más országoknak adóztunk. Ezzel szemben ami kivitelünk nyers gyapjából mindössze csak 38 millió korona volt. Ha tekintetbe vesszük, hogy egy merinói jól kifejlett juh 8—9 kilogramm gyapjat is szolgáltat, amely ma 80—90 koronát jelent, a juhtenyésztést a gazda egyik aranybányájának mondhatjuk. Hát a sajt, orda és bárány értéke? Bizony érdemes volna minél több juhot tenyészteni különösen ott, ahol bőséges erdei jó legelő van.

.:Székely vasutat.:
a székelyeknek!

HIREK.

— **Tíz székely katonának — a harctérre!** Egy minket és messzekiható céljainkat átérző, megértő — önmagát megnevezni nem akaró — igazi székely hazafitól, — kinek önzetlen, nemes cselekedete dicsőre nem szorul — vettük a következő sorokat:

„Tekintetes kiadóhivatal!

A „Székelyország“-nak régi olvasója vagyok s látom, hogy e lap a derék, hős székely nép érdekeit hathatósan védi.

Különösen dicsőre méltó, hogy **a székely vasutak** kiépítése érdekében oly nagy tevékenységet fejt ki.

Nagyon helyesen mondja a szerkesztő ur: „**Székely vasutat a székelyeknek!**“

Bizony csak akkor lesz boldog és megelégedett a székely, ha vasutja kiépül!...

A lap támogatására küldök 25 koronát. Kérem **10 székely katonának a harctérre** küldeni a lapot 3 hónapig.

Besztercze, 1916. június 27.

Tisztelettel:

K. L.”

A mily megtisztelő és őszinte székely szívünkig ható ez a levél, mely becsületes törekvéseinknek legszebb tényleges elismerése, épen oly buzdító az annyira nehéz idők terheitnek krisztusi türelemmel való elviselésére...

Buzdító, lelkesítő arra, hogy a bi-

zony jobb sorsra és nagyobb megbecsülésre érdemes székelység ügyelt továbbra is legjobb tehetségünk szerint szolgáljuk.

A tíz székely katonának — a harctérre az épen e számmal kezdődő negyedévre pontosan elküldjük a „Székelyország“-ot. Bár csak volna tehetségünk arra, hogy minden egyes székely testvérünknek elküldhes-sük!...

Az általunk nem ismert névtelen jöltevő pedig találja méltó jutalmát az élet-halál mezején harcoló testvéreink pillanatnyi örömeiben, melyet a „Székelyország“ olvasása nélkül hétről-hétre szerezni fog.

Betegh Pál.

— **Az új évnegyed** alkalmából hazafias tisztelettel kérjük a „Székelyország“ lejárt előfizetéseinek sürgős megújítását, hogy terhes feladatainkat továbbra is pontosan teljesíthessük. Együttal legyen szabad m. t. olvasóinkat az előfizetők számának gyarapítására, a „Székelyország“-nak ismerőseik, jó barátaiik körében való szíves ajánlására kér-nünk. Csakis így várhatjuk, remélhetjük, hogy előbb-utóbb el kell jöj-jön a sok sebből vérző, nemzetfön-tartó székelység régen ohajtott bol-dog országa, melyért mi becsü-lettel harcolunk.

— **Az öregek sorozását** a honvédelemügyi miniszter elrendelte. Az 1866—1877-ben született és ed-dig alkalmatlanoknak talált népfelke-lőket Székelyudvarhelyről Csikszere-dába idézték volt sorozásra. Azon-ban Ugron János főispán közben-járására — tekintettel a himlőjár-vány uralkodására — a sorozást mégis Székelyudvarhelyt fogják meg-tartani, — a város részéről kedden reggel fél nyolc órától kezdődőleg. Hálas köszönettel adózunk a főispán Ő méltóságának, hogy az időtrabló, hosszadalmas utazás kellemetlensé-geitől a vármegye tekintélyes számu lakosságát megmentette. Valószínű-leg ez insprálta egyik népfelkelő-jelölt nagyapát is az alábbi zönge-ményre, mely így szól:

Megyünk pajtás sorozásra,
Előállunk egyre-másra.
Deresedő koponyánkra,
Csákót nyomnak nemsokára.
Tájján, muszka és társai,
Belzebubnak pajtásai,
Nem férnek el a bőrükbe,
Mi kell kiszedjük belőle.
Ha kell, meggyünk unokánkért,
Ki elvázott a h a z á r t;
Elhozzuk az átszúrt szívét,
Vagy ott hagyjuk a magunkét...

— **Apá és fia halála.** Megható hírről vettünk értesítést: Sélley Sán-dor ny. huszárőrnagyot Urnapján temették el Marosvásárhelyt s a család most az olaszharctérrel távi-ratilag értesült, hogy az őrnagy László nevű hadnagy fia, atyja te-metésének napján hősi halált halt.

— **Az uthálózat fejlesztése.** A törvényhatósági utak hatalmas építkezési programjának megvaló-sítását a kormány minden tekintet-ben támogatni igyekszik. Már is tu-datta a vármegye első tisztviselői-

vel, hogy a háboru után az összes közüző gépeket, gőzhengereket s azo-kat a műszereket, amelyeket a ka-tonaság a háboruban használ, a há-boru után a törvényhatóság rende-lkezésére bocsátja, illetőleg eladja. Ugyancsak el fogja adni az ugyne-vezett kisvasutakat is, amelyek igen fontos szolgálatot teljesítenek a me-zőgazdaságban. Bár csak a **Székely-föld részére is** venne valamelyik milliomos hadseregszállító **egy „kis vasut“-at!**...

— **Főpásztori elismerés.** Az udvarhelyi espereskerület róm. kath. papságát és annak tudós fő-esperesét, Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök — bérma-kör-utjából székhelyére térvén — igen szép elismerésben részesítette. A kerületi papság minden egyes tag-jának ugyanis egyházas gondolko-dása, tisztességes élete, hivatala ve-zetésében tanúsított pontossága, kölcsönös testvéri szeretetéről hálát adott a jó Istennek s meleg köszö-netét és Főpásztori áldását küldötte. Pál István apát-kanonok, kerületi fő-esperes pedig — aki a püspököt bérma-kör-utjában a kerület összes egyházközségeiben elkísérte — a püspök köszönő iratával kapcsolato-san szintén örömet fejezte ki és kö-szönetét nyilvánította a derék pap-ságnak.

— **A talp- és bányafa** zár alá vételéről a hivatalos lap most kö-zölte a kormány rendeletét — beje-lentési kötelezettséggel.

— **Új alesperes.** Az erdélyi püspök Kiss János farkaslaki róm. kath. plebánost, az udvarhelyi ke-rület alesperesének nevezte ki. A jól megérdemelt kinevezéshez öszin-tén gratulálunk!

— **A pékek éjjel nem dolgoz-hatnak.** A hivatalos lap rendeletet közöl, mely a sütőiparban az éjjeli munkát tiltja. A rendelet szerint a kenyérnek, kenyérneműeknek, ugyszintén minden más péksütemények-nek előállításához szükséges bármely munkát tilos az esti hat órától reg-gel hat óráig terjedő időben végezni. Ez a tilalom kiterjed a vendéglősökre, korcsmárosokra, kávészokra, cukrá-szokra és fürdőintézetekre is. Aki e tilalmat megszegi, azt két hónapig terjedő elzárással lehet büntetni.

— **Az aprópénz elrejtése.** A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a dohány kisárusok dohányvétel alkalmával kötelesek a vételár 10 százalékát aprópénzben fizetni s ha ezt nem teszik, a do-hány nagyárus jogosult a dohányok kiszolgáltatását megtagadni. Ezen rendeletnek az a célja, hogy az ap-rópénz eldugását megakadályozza, miután a jelenségek azt mutatják, hogy különösen faluhelyen a nép minden ok nélkül az aprópénzt el-rejti s azzal a pénz forgalmát telje-sen megbénítja.

— **Az élet harcterén** elesett egy katona, a fáradhatatlan munka és szorgalom katonája, ki min-dig csak másnak dolgozott... Sze-gényen jött s anyagi javak hátra-

hagyása nélkül távozott, de mara-dandó emléket állított a becsület, tisztesség grámitnál is erősebb szik-latömegéből: **Schuller Ottó** kereskedő ki 58 éves korában június 30-án, hosszas, de békés türelemmel viselt betegség után, jobblétre szenderült Székelyudvarhelyt. Temetése ma (va-sárnap) d. u. 3 órakor az ág. ev. luth. vallás szerint lesz. Hült porait összes jóbarátai és ismerősei a ref. temetőbe helyezik. Nyugalma csen-des lesz, mert kötelességeit híven teljesíté!

Két székely hős.

Pelyhes arcu gyerekek és már is hősök! Igazi vérbeli székelyek! Méltók arra, hogy büszkén viseljék a székely nevet, hiszen a székelyud-varhelyi 82-es halálfejes székely ez-red dicső katonái.

De beszéljen helyettünk Schilling-er Andor 46-os főhadnagy, aki mind a két fiu édes atyjához az aláb-bikat szövegű tábori lapot intézte:

„Tekintetes Kovács János urnak Csikszereda. Tisztelt Urambátyám! Örömmel értesitem, hogy fia: Antal személyes bbátóságának olyan cso-dajelét adta, amely örökre emléke-zetes marad ugy a magyar szívek-ben, mint dicső ezredünk történeté-ben. — Ugyanis parancs jött, hogy a digo (olasz) állást a robbantás után ki kell kémlelni. Fia: Antal és Vajna István (kolozsvári, csiki góbé) önkéntesek azonnal jelentkeztek és éjjel 2 órakor megmászák — a leg-nagyobb golyózápor közepette — az ellenséges állásokat és a disznó digóknak örökké emlékezetessé tették a keddi éjszakát és sok gaz digot átküldtek Belzebubhoz. Jutalmul v. káplárrá léptek elő és az ezüst ér-deméremre vannak előterjesztve. Szív-ből gratulálok. Sant-Martinó (Dober-dó-szakasz), 1916. május 20. Schil-linger Andor főhadnagy, I. R. 46—15. komp.“

Kovács Antal 1897 dec. 7-én szü-letett Csikszeredában; épen most szerezte meg a katonai oklevelet a csiksomlyói ősi róm. kath. tanító-képző-intézetben, mely valóban büsz-ke lehet kiválóan derék növendékére. A dicső 82-es ezred egyik menet-századával: Petrovics Ferenc had-nagy vezetésével 1916. január 4-én önként vonult az olasz harctérre. Századának hazafias érzéstől áthott szellemét mi sem jellemzi jobban, minthogy az igazán hősiiesen küzdő csapatnak majdnem fele a Doberdón nagy ezüst érmet kapott.

Nagybátyja Kovács István 9-es honvédőrnagy, aki 1915 szépt. 15-ike óta teljesít frontszolgálatot az orosz harctéren s hogy milyen dicsőséges eredménnyel, azt legjobban igazolja az, mikép a Lipót-rend I. osztályán kívül, eddig már minden harctéri kitüntetést kiérdemelt és megkapott.

Kovács Antal csiki székely góbé-testvérünknek méltó vitéz társa Pá-vai Vajna István derék székely ifju,

aki a kolozsvári felsőkereskedelmi iskola növendéke, a kolozsvári atletikai klubnak országos rekordot ért legjobb rudugró bajnoka és ugyan-csak a székelyudvarhelyi 82-es gyalogez red kitűnő katonája.

Pávai Vajna István édes atyja is kapott levelet Schillinger Andor 46-os főhadnagytól és pedig a következő sorokat:

„Kedves Urambátyám! Örömmel tudatom, hogy fia: Pista kedden éjjel igazi székely bátorsággal, Kovács Antal barátjával a feladat szerint hasoncsuszva, jobb kezében éles bajonettel, balkezeiben kézi-bombával éjjel két órákor megmászta a digó (olasz) állásokat óriási gyalogsági és ágyutűz közepette, ezer halálnak kitéve, sok digó hullá között. Vállalkozásuk kitűnően sikerült és igen sok digót csusztatott a pokolba. Hősies bátorságuk örökre emlékeztetes marad ezredünk történetében és századom szeretetében, no de a digó emlékében is. Gyönyörű tettéért káplárrá (ténylegessé) lép elő és az ezüst éremre terjesztették fel. Adná az Isten, hogy kivétel nélkül minden katonánk ilyen példát mutatna! Éljenek a székely góbék! Éljen a magyar! Éljen a haza! Pusztuljon a digó! Maradtam Urambátyámnak tisztelője: Schillinger Andor főhadnagy I. R. 46—15. komp. Feldpost 109.”

Pávai Vajna István háromszékvármegyei eredetű és Gyergyószentmiklóson 1897-ben született. Pávai Vajna Lajos kir. járásbírói tisztviselő fia.

A két derék székely hős már az első harcvonalba állás után 3 napra kiérdemelte a nagy ezüst vitézségi érmét. A másodszori harcászallás ideje alatt pedig kézi-gránát kezeléseért, amellyel dicső góbéink május 1-én egy ellenséges kézigránát pergetőit hallgattatták el, a 46-os ezred IV. zászlóalja ismét kitüntetésre terjesztette fel a hős székely vitézeket.

Az ilyen és ezekhez hasonló székelyekről írhatta koszos költőnk: ... Nem fájt el még a székely vér, Minden kis cseppje drága gyöngyöt ér!...

Irodalom.

Olcsó Jókai. E gyűjtemény most megjelent sorozata — 321—330 szám — páratlanul olcsó egy-ségára révén a nagy költő egyik leggyönyörűbb regényét: A szerelem bolondjait (223—230 sz.) oly csekély összegért teszi hozzáférhetővé, mely a papírdragaság mai világában méltán feltűnik. Jókainak e remekműve egy fantasztikus történet keretében az abszolutizmus korát festi. A megújulás küszöbén álló Magyarország régi és új emberei küzdelmeikkel, pártoskodásukkal, a Bach-rendszer, melynek nyomása a nemzet lelkében szűnyádó erők ellennyomását váltotta ki — azzal a közvetlenséggel, a valószínűséggel azzal a

heves lüktetésével vonul fel ebben a regényben, melynek Jókai, a sorsdöntő időknek cselekvő tanuja, utóérhetetlen mestere volt. Mozgalmas, sejtelmes várakozással teli napjainkban új és mélyen járó érdeklődéssel vesszük a kezünkbe ezt a könyvet. Még két kisebb munka jelent meg ebben a sorozatban: 221 sz. Egy nagy élet apró emlékei III. bevezetéssel és jegyzékkel Kéki Lajostól. Jókai személyes reminiscenciái, melyek a svábhegyi tuskulánúhoz fűződnek. 222. Petőfi haláláról. Baros Gyula bevezetésével és jegyzetivel. érdekes feljegyzések Petőfi eltűnéséről és emlékeztetének szentelt vers és próza. Az Olcsó Jókai egy-egy száma 40 fillérért minden könyvesboltban és vasúti állomáson kapható.

Székelyek!

A nemsokára két éves világháború — melyhez hasonló még nem volt a világ fennállása óta — reánk, székelyekre óriási terheket rótt.

A hazafias kötelességeket a székely nemzet bámulatos áldozatkész-séggel teljesítette. Ez tehát a történelem feljegyzésére való.

Igen ám, de hogyan lehetséges a feljegyzés? Ugy, hogy mindenki írja le a világháború kezdete óta vele történeteket hűen, igazságosan úgy, ahogyan tudja és még emlékeztetésben van.

Történelmi időkét élünk. A legap-rólékosabb részlet is érdemes a feljegyzésre, hogy azokból az arra hivatott írók egészet, maradandó emléket alkotsanak az utókor számára.

Az ember élete mulandó, **tettei** azonban — különösen e nevezetes időszakban — **örökre megmaradnak, de csak úgy, ha azokat a krónikások feljegyzik...**

Ezt jól jegyezze meg mindenki... **Az a maradandó tehát csupán, amit írásban foglalva, hátra hagyunk az utókoroknak.** Egyéb, mint a szó elhangzik, a semmiségbe vesz és idők multával maga az események hőse sem fog saját tetteire is hiven emlékezni.

Székely nemzetünk két lelkes, eddig alkotott becses műveikben is örökre élő krónikása: **Benedek Elek** és **Gadl Mózes** a Székely Egyesület megbízásából arra törekszik, hogy a dicsőséges haditettekben oly rendkívül gazdag székely nemzet fiainak, honleányainak a világháború alatt végzett dolgait, áldozatkész-ségét örökéletűvé tegyék megírandó munkájukban.

Ehhez az adatokat nekünk, mindannyiunknak kell összehordanunk, mert csakis így remélhetjük, hogy olyan egész mű örökítse meg a székely nemzet világháborús küzdelmét, amely a fényes eredményhez valóban méltó legyen.

Ezek az adatok pedig a következők:

1. A harctéren küzdő székely katonák olyan levelei, amelyek fajunk erős lelkét, hősi indulatát, kötelességtudását jellemzik.

2. Az egyes ujságokban megírt harci epizódok, melyeknek szereplői székely katonák voltak.

3. Felemlítése *névszerint* azoknak a családoknak, melyekből apa és fiu (estleg több fiu) vett és vesz részt a világháborúban.

4. A vitézségi éremmel kitüntetettek azon ténykedésének részletes leírása, a mellyel magukat érdemessé tették a kitüntetésre.

A „Székelyország” az eddig hasábjain napvilágot látott sok és igen becses adatokat, hazafias készséggel bocsátja rendelkezésére a székely nemzet lánglelkű, nagyérdemű krónikásainak. S amint eddigelé közölte, úgy ezután is bármily csekély értékűnek látszó, de a székelyekre vonatkozó háborús ténykedésekről a legnagyobb készséggel megemlékezik épen azért, hogy így a történetírás adatait az arra illetékesek birtokába juttassuk.

Hazafias bizalommal, székely testvérei szeretettel kérjük tehát úgy a különböző harctéren levő vitézeinket, székely atyánkfiait, mint az itthon levőket, hogy a szent cél minél szélesebb körű elérésében támogatni szíveskedjenek — az adatoknak a „Székelyország”-hoz való beküldésével.

Ne higye senki azt, hogy amit ő tud, más is tudhatja. Bármily kis értékűnek tartja a maga részéről a tudott részletet, közölje azt velünk, mert — ismételjük — csakis így alakulhat ki az eseményeknek nagy egész képe.

Félre az álszemérmeskedéssel, a tulzott szerénységgel! Most nem az egyén, hanem a székely nemzet vitézi tetteiről van szó. Itt az egyén csak pusztá szereplője, megtestesítője lehet a nemzet hősiességének.

Ez az igazság. Így nézze mindenki a hadi ténykedések leírását és ezért tartsa hazafias kötelességének a valódi adatokat a „Székelyország” szerkesztősége Székelyudvarhely címére, akár pedig Benedek Elek, a Székely Egyesület titkára Budapest, VIII. Bérkocsis-utca 16., a nyári hónapokban májustól szeptember végéig: Kisbaczon (Udvarhelyvm.) címre minél előbb beküldeni.

Székelyek! Nemzetünk becsületes, önzetlen küzdelmeit örökítjük meg. Ez pedig honfiai kötelességünk!

Rajta tehát, mutassuk meg, hogy e téren is helyt állunk; a történetíróknak pedig van és lesz mit feljegyezzenek székely hőseinkről!

Hazafias üdvözléssel:
a „Székelyország”
szerkesztősége.

A harctérre mindenki tábori borítékban küldhet és küldjön is hírlapot itthonról.

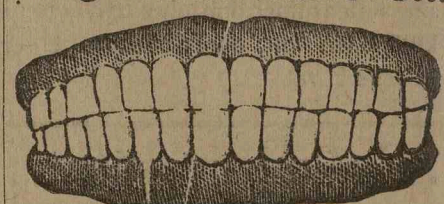
Öröm és haszon.

kinálkozik azoknak, akik a Vasárnapi Könyvet olvassák, mert e nagyszerű heti füzetke minden szükséges tudni valóról szóval és képekkel bőven tájékoztat. Aki a Vasárnapi Könyvet olvasni és terjesztetni akarja, az hivatkozzék a „Székelyország” jelen közleményére és írjon az Országos Közművelődési Tanácsnak: Budapest, IV. Ferenciek-tere 3. szám alá, a honnan a „Vasárnapi Könyv” mutatóványszámát azonnal megküldik.

Nyomtatta és kiadja **BETEGH PÁL** könyvnyomtató int. Székelyudvarhely.

Ebédlőszekrény mároánylap-pal és kiváló felszereléssel nagyon olcsón eladó. Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Fogászati műterem

Springer M.

Brassó, Lópiac 10. sz. l. em.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy **műtermemet áthelyeztem** a fenti cím alá.

Végzek minden a fogászat terén előforduló teendőket u. m.: mindenféle **fogtömést** (plombálást) és **fogcsinálást**.

Ugy egyes fogakat, mint egész fogsort rágásra használhatóan a gyökérnek a szájból való eltávolítása nélkül. Ugyisint **arany** foglalatokkal vagy **platinával** is.

Arany fogkoronát, hidmunkát szájpadlás nélkül, valamint a szájból ki nem vehető. Nem jól illő fogsorok átalakítását is.

Minden munkát a legjobb kivitelben készítek.

Fog- és gyökérhúzást a legkényemesebb bánásmód mellett eszközölök.

Kiváló tiszlettel:
SPRINGER M.

áll. vizsgázott fogtechnikus.

Egy kotló 13 csirkével eladó. Cím e lap kiadóhivatalában.

Új Nemzedék

politikai, szép-irodalmi, közgazdasági hetilap.

Szerkeszti:
DR. MILOTAY ISTVÁN.

Szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, V. Csáky-utca 49 sz.

Minden olyan kérdést szívesen és örömmel támogat, amely **az erdélyi magyarság ügyét előmozdítja.**

Kérjen azonnal mutatóványszámot!